

Bolni Ivanko.

„**O**joj, draga mati, kaj naj storim, da mi bolečine odležejo,“ stokal je bolni Ivanko.

„Utolaži se, utolaži, ljubo moje dete; tebe čuva tvoja mamica. A povédi mi, kje te najbolj boli, dete moje, ljubi moj Ivanko?“

„Od bolečine ne morem niti da vam odgovorim, ljuba moja mati. Nekaj me bôde tukaj od leve strani pri srcu. O joj!... O joj!... boli me kakor da bi me kdo z nožem rezal. O joj, kaj je to, kar me tako boli?“ jecljá bolni Ivanko z onemoglim glasom — kakor da bi sanjal.

„Utolaži se Ivanko, utolaži se, ter zaupaj na ljubega Bogá, on te ozdravi. Ali želiš kaj jesti, sladki moj Ivanko,“ vprašajo ga mati.

„Oh, mati, pustite me z jedjó, vsaka jed se mi mrzí!“

Užé nekoliko dni, odkar je bil Ivanko v postelji ni okusil nobene jedí. Starši so bili v velikej skrbi zaradi bolnega Ivanka ter niso znali, kaj naj storé, da bi pomogli bolnemu otroku. Poklicali so to in óno sosedo v pomoč, ali bilo je vse zamán, ne ta ne óna ni mogla pomagati bolnemu Ivanku.

„O joj, oče! poglejte, kako me boli,“ vpije ubogi Ivanko in se joka.

„Ne boj se, ne boj se, ljubo moje dete, tukaj sem tvoj oče, kaj bi rad?“

Naposled se odločijo starši, da pokličejo zdravnika, kajti bolezen je bila vedno hujša in Ivanko je bil užé bled in prepaden kakor mrlič. Zdaj je zajokal, zdaj zopet zastokal, zdaj zopet bil tiho, kakor da bi bil mrtev. Minulo je užé nekoliko dni in Ivanku je bilo vedno hujše. Ubogi starši so mu vedno čelo močili s hladno vodo, prosili ga, da bi kaj jedel, poljubovali ga na čelo in na ustna, jokali so kakor mali otroci ter bdéli pri njem dan in noč, vse to so starši radi storili, samo da bi jim ozdravel ljubi Ivanko.

Ali vse njih prizadevanje je bilo zastonj; Ivanku ni odleglo, da-si so starši vse storili, kar bi bilo v olajšavo bolnemu otroku. Uboga mati je vedno klečala in molila pred podobo Marije, ki je visela na steni ob postelji bolnega Ivanka. Prosila jo je zdravja za svoje bolno dete.

Bilo je ravno v dan sv. Jurija, da pride zdravnik iz bližnjega trga. Takój stopí k bolnemu Ivanku, da bi pregledal od kod izvira huda bolezen. Povpraševal ga je, kje ga boli, da li mu jed diši i. t. d. Na vse to mu je Ivanko počasi odgovarjal.

„Od kod ta huda bolezen?“ vprašajo starši zdravnika.

„Od prehlajenja,“ odgovori zdravnik.

„In kje bi se bil mogel prehladiti? Z večera, kadar koli se leže spat, pokrije se prav dobro; a po noči zopet mi pazimo, da ni nikoli razodet. Čisto nerazumljivo nam je, od kod bi bilo prehlajenje.“

„Verujte mi,“ odgovori zdravnik, da je ta bolezen od prehlajenja.

„Ali za ljubega Boga, kje bi se bilo prehladilo naše dete,“ čudijo se starši.

„Ako se ni otrok prehladil po noči, nu potlej se je po dnevi,“ odgovori zdravnik staršem.

„Je li, Ivanko,“ vpraša zdravnik, „da si se pred boleznijo igral nekje z otroci?“

„Da, igral sem se s svojimi tovariši,“ odgovori Ivanko.

„In si znabiti ležal malo na travi?“

„Nisem ležal samo malo, nego ležal sem mnogo,“ odgovori Ivanko.

„Ko smo se odigrali, bili smo vsi takó trudni, da smo skoraj plavali v potu (znoj). Tako pótni nismo mogli iti takój domóv in legli smo se v travo, da se malo odpočijemo.“

„In ste li dolgo počivali v travi?“

„Dosti dolgo, — o joj! o joj! kako me bóde z leve strani,“ zavpije zopet bolni Ivanko ter komaj da konča s slabim glasom: „počivali smo do solčnega zahoda.“

„In ali si kaj očutil, da te boli?“

„Nič nisem čutil, da me kaj boli. Samo ko smo se domóv vračali, bilo mi je hladno po vsem životu; zdelo se mi je, kakor bi mi bil kdo srajco v mrzlo vodo pomočil. A tukaj od leve strani me je nekaj zabodlo, to je bilo gotovo od znoja.“

„Ali vidite zdaj,“ reče zdravnik starišem, „deček se je igral z otroci in se je prehladil; a od prehlajenja ga bóde.“

„Niti zdaj še ne umejeva, kako se je moglo dete prehladiti,“ izpregovori oče. „Vetra ni bilo od nikoder, a solnce je pripékalo, kakor še nikoli letos — gorko je bilo povsod.“

„Ej rad vam verujem, da je bilo lepo in gorko vreme,“ odgovori zdravnik, „ali zdaj vam hočem razjasniti, kako se je vaš sin Ivanko v tem gorkem vremenu prehladil. Dakle poslušajte: Kadar se človek potí, takrat je zanj največja nevarnost, ako se ne varuje. V pótnelem stanu je človeško telo najgorkejše, in znoj ali pót puhti iz telesa, to je, znoj izhlapéva. Za izhlapénje vsake mokrote pa je treba užé precejšnje gorkote. Zato nam je v mokrem oblačilu mraz, ker sušenje mokrega oblačila životu gorkoto jemlje. Tako je bilo tudi z vašim sinom Ivankom. Zemlja, na katero se je bil vlegel, bila je zeló hladna, ker posebno zdaj aprila in maja meseca, ko se ravno delí zima od poletja, zemlja je polna vlage ter potrebuje mnogo gorkih solčnih žarkov, predno se jej gorenja površina nekoliko ogreje in se vlaga v soparo izpremeni. Ker je bil Ivanko zelo pótten, ni bilo drugače, da je zdaj obolel, ker znoj ali pót bi bil moral izhlapévati, a ni mogel, ker je bilo premalo potrebne gorkote — zemlja namreč je bila prehladna — zato je moralo dati gorkoto telo, katero je vsled tega prehitro ohladelo. Zato se je Ivanku zdelo, kakor da bi mu bil kdo srajco v mrzlo vodo pomočil, ko mu je znoj po telesu hladnejši postajal. Od hladnega znoja, to se zna, da je tudi telo zeló ohladelo — in vsled tega je prišlo prehlajenje. Nu, ko bi me ne bili hitro v pomoč pokličali, težko da bi bili ozdravili svojega sina, ker to vidite sami, kako hude bolečine trpi vaš Ivanko. Mislim, da ste me zdaj razumeli, kako je prišla bolezen iz prehlajenja.“

„Nikoli bi si ne bil kaj tacega mislil, da se je Ivanko mogel zunaj na gorkem vremenu prehladiti,“ odgovorijo oče.

Ivanko je zopet ozdravel ter je svojim tovarišem mnogokrat pripovedoval, kako lahko se človek prehladi, kadar je pótten, ako se ne varuje, ter tudi lahko prav nevarno izboli, ako leží na vlažnej ali mokrejši zemlji.

(Po „Golubu.“)